

تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۳۱	نام و نام خانوادگی:	رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه
سوالات امتحان نهایی درس:	تعلیمات دینی ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
	(دینی، اخلاق و قرآن)		تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
------	--------------------------	------

۱	(أ) با توجه به آیات قرآن و حدیث پاسخ دهید. ترجمه آیه شریفه «قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ؛ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا» را کامل کنید. پس هر کس بینا شد به نفع خودش است؛	۱
۲	آیه شریفه «أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ»؛ ناظر به توحید یا شرک در کدام بُعد فردی یا اجتماعی می باشد؟	۰/۵
۳	مطابق حدیث امام باقر علیه السلام که می فرماید: «هیچ چیز مانند گناه دل را فاسد نمی کند» مربوط به کدام یک از آثار نامطلوب گناه در زندگی دنیوی و اخروی است؟	۰/۵
۴	آیه شریفه «اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ»؛ عاقبت نیکو در چه صورتی به پرهیزکاران می رسد؟	۰/۵
۵	مطابق آیات قرآن کریم، اگر ایمان و عمل صالح به دنبال توبه بیاید الف: صرفاً باعث بخشیده شدن گناه می شود. ب: گناهان را تبدیل به حسنات می کند.	۰/۲۵
۶	حدیث «فاعل الخير، خير منه و فاعل الشر شر منه»؛ شرط قبولی اعمال را در چه چیز می داند؟	۰/۲۵
۷	(ب) درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید. علی رغم از بین رفتن مصادیق شرک مثل بت و اجرام آسمانی، انسان امروزی بیشتر دچار شرک شده است.	۰/۲۵
۸	از شرایط پذیرش توحید در ربوبیت این است که هرگونه اثر گذاری از انسان را سلب کنیم.	۰/۲۵
۹	تقدیر، همان قانونمندی جهان و نظم در آن است.	۰/۲۵
۱۰	هر موجودی به آفریننده نیازمند است.	۰/۲۵
۱۱	احکام الهی، انسان را به استفاده معتدل از امیال مادی سفارش می کند.	۰/۲۵
۱۲	(ج) گزینه درست را انتخاب کنید. از نظر رسول خدا صلی الله علیه و آله و آله قبح و زشتی کدام یک از موارد زیر کمتر است؟ الف) اصرار بر گناه ب) شادمانی بر گناه ج) کوچک شمردن گناه د) انجام گناه	۰/۲۵
۱۳	استخراج و استنباط احکام اسلامی متناسب با شرایط جدید زندگی از وظایف چه کسانی است؟ الف) دانشمندان علوم تجربی ب) فقها و مجتهدین ج) حکما د) همه مردم	۰/۲۵
۱۴	کدام مورد در زمره علل طولی قرار می گیرد؟ الف) پدر نسبت به فرزند ب) روح برای حرکت دست ج) بذر برای درخت د) بنا برای ساختمان	۰/۲۵
۱۵	(د) حکم فقهی هر یک از موارد زیر را بنویسید. (مستحب / حلال و جایز / واجب / واجب کفایی) استفاده از وسایل ارتباطی داخلی به منظور جلوگیری از نفوذ و سلطه بیگانگان.	۰/۲۵
۱۶	استفاده از ابزار و آلات موسیقی، برای اجرای سرودها و برنامه های فرهنگی مفید.	۰/۲۵
	«ادامه سوالات در صفحه دوم»	

تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۳۱	نام و نام خانوادگی:	رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه
سوالات امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱/۵	ه) ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید. (در سمت چپ یک مورد اضافی است).									
	<table><tr><td>مشارکت مردم در تشکیل حکومت</td><td>الف) از آثار مثبت حوزه علم در تمدن جدید</td></tr><tr><td>صف بندی و جبهه گیری بر اساس حق و باطل</td><td>ب) از معیارهای تمدن اسلامی</td></tr><tr><td>عدم اختصاص علم به طبقه یا قشر خاصی از جامعه</td><td>ج) از آثار مثبت حوزه قسط و عدل در تمدن جدید</td></tr><tr><td></td><td>د) رشد و بالندگی علم و فرهنگ در تمدن اسلامی</td></tr></table>	مشارکت مردم در تشکیل حکومت	الف) از آثار مثبت حوزه علم در تمدن جدید	صف بندی و جبهه گیری بر اساس حق و باطل	ب) از معیارهای تمدن اسلامی	عدم اختصاص علم به طبقه یا قشر خاصی از جامعه	ج) از آثار مثبت حوزه قسط و عدل در تمدن جدید		د) رشد و بالندگی علم و فرهنگ در تمدن اسلامی	۱۷ ۱۸ ۱۹
مشارکت مردم در تشکیل حکومت	الف) از آثار مثبت حوزه علم در تمدن جدید									
صف بندی و جبهه گیری بر اساس حق و باطل	ب) از معیارهای تمدن اسلامی									
عدم اختصاص علم به طبقه یا قشر خاصی از جامعه	ج) از آثار مثبت حوزه قسط و عدل در تمدن جدید									
	د) رشد و بالندگی علم و فرهنگ در تمدن اسلامی									
۰/۵	و) جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید. منظور از «توحید در» این است که مخلوقات جز با اجازه خداوند نمی توانند در عالم دخل و تصرف کنند.	۲۰								
۰/۵	خداوند کسانی که زندگی خود را بر لبه پرتگاه بنا نهاده اند، نامیده است.	۲۱								
۰/۵	جمله «معبودی جز الله نیست» به معیار تمدن اسلامی اشاره دارد.	۲۲								
۱	ز) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.									
۱	تسویف:	۲۳								
	قاعده نفی سبیل:	۲۴								
۱	ح) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.									
۰/۵	از عوامل استحکام نظام اسلامی چهار مورد را نام ببرید.	۲۵								
	منظور از گناهان کبیره چیست؟	۲۶								
۰/۵	مبارزه با آداب جاهلی، خرافات و جهل توسط پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله، به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی مرتبط است؟	۲۷								
۰/۵	کوتاهی مردم در انجام کدام وظیفه سبب قوی تر و محکم تر شدن گناهان اجتماعی می شود؟	۲۸								
۰/۵	بیت «هیچ عاقل مرکلوخی را زند // هیچ با سنگی عتابی کس کند» به کدام یک از شواهد وجود اختیار در انسان اشاره دارد؟	۲۹								
۰/۵	در هریک از موارد زیر، وجود حسن فاعلی یا حسن فعلی را مشخص کنید:									
۰/۵	انجام ندادن مبطلات روزه از اذان صبح تا اذان مغرب به نیت سلامتی بدن	۳۰								
۰/۵	اقامه نماز برای رضایت الهی بدون طهارت	۳۱								
۱	ط) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.									
۱	سنت ابتلا و امداد عام الهی را با ذکر یک مورد از وجوه اختلاف و یک مورد از وجوه اشتراک آن ها، با یکدیگر مقایسه کنید.	۳۲								
۱	از تعالیم و اعتقادات نادرست کلیسا دو مورد را بنویسید.	۳۳								
۱	موقعیت زن و خانواده در دو تمدن اسلامی و تمدن اروپا را بنویسید.	۳۴								
۱	چرا انسان موحد دارای شخصیتی ثابت و پایدار و انسان مشرک دارای شخصیتی ناپایدار است؟	۳۵								
۱/۵	با ذکر استدلال، اثبات کنید که ذات و چیستی خداوند قابل شناخت نیست.	۳۶								
۲۰	موفق و سربلند باشید									

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۳۱		تعداد صفحه: ۲	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح			
نمره					
۳		الف) با توجه به آیات قرآن و حدیث پاسخ دهید.			
۱	دلایل روشن از سوی پروردگارتان آمد(۵/.)؛----- و هر کس نابینا شد، به ضرر اوست(۵/.)	درس ۵ صفحه ۵۷			
۲	شرک فردی (۵/۰)	درس ۳ صفحه ۳۳			
۳	قساوت قلب (۵/۰)	درس ۷ صفحه ۹۰			
۴	کمک خواستن از خداوند(۲۵/۰) شکیبایی کردن (۲۵/۰)	درس ۱۳ صفحه ۱۵۸			
۵	گناهان را تبدیل به حسنات می کند. (۲۵/۰)	درس ۸ صفحه ۹۷			
۶	داشتن اخلاص (نیت الهی یا خالص) (۲۵/۰)	درس ۴ صفحه ۴۵			
۱/۲۵		ب) درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.			
۷	ص (۲۵/۰)	درس ۳ صفحه ۳۶			
۸	غ (۲۵/۰)	درس ۲ صفحه ۲۰			
۹	ص (۲۵/۰)	درس ۵ صفحه ۵۹			
۱۰	غ (۲۵/۰)	درس ۱ صفحه ۸			
۱۱	ص(۲۵/۰)	درس ۷ صفحه ۸۵			
۰/۷۵		ج) گزینه صحیح را انتخاب کنید.			
۱۲	گزینه د (۲۵/۰)	درس ۷ صفحه ۸۸			
۱۳	گزینه ب (۲۵/۰)	درس ۹ صفحه ۱۱۱			
۱۴	گزینه ب (۲۵/۰)	درس ۵ صفحه ۶۰			
۰/۵		د) حکم فقهی هر یک از موارد زیر را بنویسید.			
۱۵	واجب (۲۵/۰)	درس ۹ صفحه ۱۱۵			
۱۶	حلال و جایز (۲۵/۰)	درس ۹ صفحه ۱۱۵			
۱/۵		ه) ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید.			
۱۷	قسمت ج (۵/۰)	درس ۱۲ صفحه ۱۵۱			
۱۸	قسمت ب (۵/۰)	درس ۱۰ صفحه ۱۲۶			
۱۹	قسمت د (۵/۰)	درس ۱۱ صفحه ۱۳۸			
۱/۵		و) جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.			
۲۰	ولایت (۵/۰)	درس ۲ صفحه ۱۹			
۲۱	ظالم (۵/۰)	درس ۹ صفحه ۱۱۰			
۲۲	توحید یا یکتا پرستی (۵/۰)	درس ۱۰ صفحه ۱۲۴			
۲		ز) اصطلاحات زیر را تعریف کنید			
۲۳	تسویف «از ماده «سوف» به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است (۵/۰) به عبارت دیگر گناهکار دائماً به خود می گوید به زودی توبه می کند و این گفته را آنقدر تکرار می کند تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می شود. (۵/۰)	درس ۷ صفحه ۹۹			
۲۴	جلوگیری از سلطه بیگانگان بر کشور در همه زمینه ها نظیر سلطه رسانه ای، ارتباطی و ... (۱)	درس ۹ صفحه ۱۱۵			
		ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم			

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۳۱	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره

۴	(ج) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. ۱- استحکام پایه های اقتصادی و تلاش برای کاهش فقر ۲- توسعه عدالت در همه ابعاد ۳- تقویت اتحاد ملی ۴- انسجام اسلامی و مشارکت عمومی ۵- عمل به وظیفه امر به معروف و نهی از منکر (۴ مورد کافی است . هر مورد ۰/۲۵) درس ۱۳ صفحه ۱۶۱ ۲۶ گناهان کبیره گناهانی هستند که آثار سوء و زیان بار آن ها به مراتب از گناهان صغیره بیشتر است (۰/۵) درس ۷ صفحه ۸۹ ۲۷ معیار علم آموزی و خرد گرایی (۰/۵) درس ۹ صفحه ۱۲۷ ۲۸ امر به معروف و نهی از منکر (۰/۵) درس ۸ صفحه ۱۰۲ ۲۹ مسئولیت پذیری (۰/۵) درس ۵ صفحه ۵۶ ۳۰ حسن فعلی دارد اما حسن فاعلی ندارد (۰/۵) درس ۴ صفحه ۴۵ ۳۱ حسن فاعلی دارد اما حسن فعلی ندارد (۰/۵) درس ۴ صفحه ۴۵	
۵/۵	(ط) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. ۳۲ وجه اشتراک این است که هردو سنت هم شامل انسان های نیکوکار می شود هم افراد گناهکار (۰/۵) و وجه اختلاف در این است که در سنت امداد عام فقط خیر و نعمت است اما در ابتلا هم خیر است هم شر (۰/۵) درس ۶ صفحه ۶۷ ۳۳ ۱- اعتقاد به گناه اولیه و فطری حضرت آدم علیه السلام و فرزندان که نیازمند انجام غسل ویژه ای به نام تعمید است ۲- اعتراف به گناهان در حضور کشیش ۳- ازدواج مسیحی که معتقدند پس از ازدواج امکان جدایی زن و شوهر نبوده و پیوندشان ابدیست ۴- کشیشان حق ازدواج ندارند ۵- زن حق مالکیت ندارد حتی نام خانوادگی او نیز به نام شوهر تغییر پیدا می کند ۶- عبادت و راز و نیاز با خدا فقط در یک روز مشخص، محل کلیسا و در حضور کشیشان انجام می شود. (هر مورد ۰/۵ نمره) درس ۱۲ صفحه ۱۴۸ ۳۴ موقعیت زن و خانواده در تمدن اسلامی بسیار برتر از موقعیت زن در اروپا و سایر مناطق جهان بود: زنان حق مالکیت و کار داشتند، دسترنج آنان به خودشان تعلق داشت و در عین حال وظیفه ای در قبال هزینه خانواده برعهده نداشتند. تحصیل برای زنان آزاد بود اما در اروپا زن را بر اساس تورات موجود درجه دوم تلقی می کردند و از حقوق مذکور محروم بود (۱) درس ۱۱ صص ۱۳۷ و ۱۳۸ ۳۵ انسان موحد چون زندگی خود را بر اساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان های اوست، دارای شخصیتی ثابت و پایدار است (۰/۵) اما در مقابل انسان مشرک در برابر امیال نفسانی تسلیم است و از طاغوت فرمان پذیری می کند لذا درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار دارد. (۰/۵) درس ۳ صفحه ۳۳ ۳۶ لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است، (۰/۵) از آنجا که ذات خداوند حقیقتی نامحدود و ذهن انسان ها محدود است (۰/۵) بنابراین ما نمی توانیم به ذات او احاطه پیدا کرده و او را بشناسیم. (۰/۵) درس ۱ صفحه ۱۲	